

Briuselis, 2019 01 21
COM(2019) 9 final

2019/0006 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

**kuriuo Lietuvai leidžiama nustatyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo
Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 193 straipsnio**

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

Pagal 2006 m. lapkričio 28 d. Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (toliau – PVM direktyva) 395 straipsnio 1 dalį Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, gali vieningai leisti bet kuriai valstybei narei taikyti specialias priemones, nukrypstant nuo tos direktyvos nuostatų, kad būtų supaprastinta PVM surinkimo procedūra arba užkirstas kelias tam tikrų formų mokesčių slėpimui ar vengimui.

Lietuva atsiuntė raštą (jį Komisija užregistravo 2018 m. spalio 16 d.), kuriame paprašė leisti taikyti nuo PVM direktyvos 193 straipsnio nukrypti leidžiančią nuostatą, kad standiesiems diskams galėtų taikyti atvirkštinio apmokestinimo mechanizmą. Vadovaudamasi PVM direktyvos 395 straipsnio 2 dalimi, 2018 m. lapkričio 19 d. raštais Komisija informavo kitas valstybes nares apie Lietuvos prašymą. 2018 m. lapkričio 20 d. raštu Komisija pranešė Lietuvai, kad turi visą prašymui įvertinti būtiną informaciją.

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

PVM direktyvos 193 straipsnyje nustatyta, kad paprastai pridėtinės vertės mokestį (PVM) privalo sumokėti prekes tiekiantis ar paslaugas teikiantis apmokestinamasis asmuo.

Pagal PVM direktyvos 395 straipsnį Lietuva paprašė leisti taikyti nuo PVM direktyvos 193 straipsnio nukrypti leidžiančią nuostatą, kad galėtų taikyti atvirkštinio apmokestinimo mechanizmą standžiųjų diskų tiekimui, kuriam netaikomas PVM direktyvos 199a straipsnis. Pagal šią procedūrą PVM privalo sumokėti apmokestinamasis asmuo, kuriam tiekiamos prekės arba teikiamos paslaugos. Jeigu šis apmokestinamasis asmuo, turėdamas teisę atskaityti visą PVM, tuo pat metu jį deklaruotų ir atskaitytų tiek PVM, kiek priklausė atskaityti už prekes arba paslaugas, išdui PVM faktiškai nebūtų sumokamas.

Lietuva nustatė sukčiavimo PVM atvejų elektroninių prekių – nešiojamųjų kompiuterių, mobiliųjų telefonų, planšetinių kompiuterių ir standžiųjų diskų – sektoriuje. Šios prekės įsigyjamos iš kitų valstybių narių ir, prieš jas tiekiant mažmeniniams prekyautojams arba tiesiogiai vartotojams, įvykdomi keli sandoriai tarp dingusių prekyautojų, kurie nemoka PVM išdui. Lietuvoje atlikti patikrinimai parodė, kad 2016–2017 m. galėjo būti nesumokėta maždaug 6 mln. EUR mokesčių už elektronines prekes – tai yra dideli valstybės biudžeto nuostoliai.

Lietuva ėmėsi tam tikrų priemonių sukčiavimo PVM problemai spręsti ir jai užkirsti kelią. Nuo 2016 m. spalio mėn. visi PVM mokėtojai Lietuvoje privalo kas mėnesį į Išmaniosios mokesčių administravimo informacinės sistemos (toliau – i.MAS) Elektroninį sąskaitų faktūrų posistemį (toliau – i.SAF) teikti gaunamų ir išrašomų PVM sąskaitų faktūrų duomenis – tai padeda valdžios institucijoms nustatyti PVM mokėtojų deklaruojamų duomenų skirtumus ir laiku nedeklaruotas mokesčio sumas. Taip pat krovinių gabenimo dokumentų duomenys, prieš pradedant krovinių gabenimą Lietuvos Respublikos teritorijoje, privalo būti registruoti i.MAS Elektroninių važtaraščių posistemyje (i.VAZ), nurodant gabenamas prekes, siuntėjus ir gavėjus. Ši Valstybinės mokesčių inspekcijos kaupiama operatyvinė informacija taip pat naudojama galimiems sukčiavimo atvejams nustatyti arba operatyviai apie sukčiavimo grandinėje esamas prekes sužinoti.

Iš Lietuvos pateiktos informacijos matyti, kad, nepaisant visų nustatytų kovos su sukčiavimu PVM priemonių, šių priemonių nepakanka, kad būtų užkirstas kelias sukčiavimui PVM

elektroninių prekių tiekimo sektoriuje. Lietuva mano, kad šiame sektoriuje reikia taikyti atvirkštinį apmokestinimą.

Lietuva, remdamasi PVM direktyvos 199a straipsniu, ketina elektroniniams gaminiams taikyti atvirkštinį apmokestinimą. Tačiau į šį straipsnį nėra įtraukti standieji diskai. Lietuva taip pat teigia, jog iš kitų valstybių narių patirties matyti, kad pradėjus taikyti atvirkštinio apmokestinimo mechanizmą toms elektroninėms prekėms, kurioms taikomas PVM direktyvos 199a straipsnis, pradeda sukčiauti kitų elektroninių prekių sektoriuose.

Todėl Lietuva, remdamasi PVM direktyvos 395 straipsniu, prašo leisti taikyti atvirkštinio apmokestinimo mechanizmą ir standiesiems diskams.

Atsižvelgiant į galimą teigiamą priemonės poveikį kovojant su Lietuvos nustatyto sukčiavimu, siūloma leisti taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą ribotą laikotarpį – nuo 2019 m. kovo 1 d. iki 2022 m. vasario 28 d. Nukrypti leidžiančios priemonės taikymo laikotarpiu Lietuva turėtų nustatyti kitas įprastas priemones, kuriomis būtų vykdoma veiksminga sukčiavimo standžiųjų diskų tiekimo sektoriuje kontrolė ir prevencija. Taigi, nebereikėtų nukrypti nuo PVM direktyvos 193 straipsnio, kiek tai susiję su standžiųjų diskų tiekimu.

Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis

Kitoms valstybėms narėms buvo leista taikyti panašias nukrypti leidžiančias nuostatas, susijusias su PVM direktyvos 193 straipsniu.

Taigi siūloma priemonė atitinka galiojančias PVM direktyvos nuostatas.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

PVM direktyvos 395 straipsnis.

• Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

Atsižvelgiant į PVM direktyvos nuostatą, kuria grindžiamas pasiūlymas, jis priklauso išimtinai Sąjungos kompetencijai. Todėl subsidiarumo principas netaikomas.

• Proporcingumo principas

Šis sprendimas yra susijęs su valstybei narei jos pačios prašymu suteiktu leidimu ir nėra įpareigojamojo pobūdžio.

Atsižvelgiant į ribotą nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo sritį, speciali priemonė yra proporcinga siekiamam tikslui – užkirsti kelią tam tikrų formų mokesčių slėpimui ar vengimui konkrečiame sektoriuje.

• Priemonės pasirinkimas

Pagal PVM direktyvos 395 straipsnį nukrypti nuo bendrų PVM taisyklių galima tik tada, kai tai vieningai leidžia Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu. Be to, Tarybos sprendimas yra tinkamiausia priemonė, nes jis gali būti skirtas atskiroms valstybėms narėms.

3. **EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI**

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Šis pasiūlymas pagrįstas Lietuvos pateiktu prašymu ir skirtas tik šiai valstybei narei.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Nepriklausomo tyrimo neprireikė.

- **Poveikio vertinimas**

Šiuo įgyvendinimo sprendimo pasiūlymu siekiama užkirsti kelią tam tikrų formų mokesčių slėpimui ar vengimui standžiųjų diskų sektoriuje. Atvirkštinio apmokestinimo mechanizmas turėtų padėti Lietuvai užkirsti kelią sukčiavimui PVM standžiųjų diskų sektoriuje. Todėl nukrypti leidžianti priemonė turės galimą teigiamą poveikį.

Dėl siauros nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo srities ir riboto taikymo laikotarpio neigiamas poveikis, susijęs su didesne elektroniniais gaminiais prekiaujančių įmonių administracine našta, bet kuriuo atveju bus ribotas.

4. **POVEIKIS BIUDŽETUI**

Pasiūlymas neturės neigiamo poveikio Sąjungos nuosaviems ištekliams, gaunamiems iš PVM.

5. **KITI ELEMENTAI**

Pasiūlyme numatytas galiojimo terminas – 2022 m. vasario 28 d.

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

kuriuo Lietuvai leidžiama nustatyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 193 straipsnio

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvą 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos¹, ypač į jos 395 straipsnį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) Direktyvos 2006/112/EB 193 straipsnyje nustatyta, kad pridėtinės vertės mokestį (PVM) mokesčių administratoriui paprastai privalo sumokėti prekes tiekiantis ar paslaugas teikiantis apmokestinamasis asmuo;
- (2) Lietuva atsiuntė raštą (jį Komisija užregistravo 2018 m. spalio 16 d.), kuriame paprašė leisti nustatyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB 193 straipsnio, kad standžiųjų diskų tiekimui galėtų taikyti atvirkštinio apmokestinimo mechanizmą;
- (3) pagal Direktyvos 2006/112/EB 395 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą 2018 m. lapkričio 19 d. raštais Komisija pranešė kitoms valstybėms narėms apie Lietuvos prašymą. 2018 m. lapkričio 20 d. raštu Komisija pranešė Lietuvai, kad turi visą prašymui įvertinti būtiną informaciją;
- (4) Lietuva nustatė dingusiojo prekiautojo sukčiavimo PVM atvejų elektroninių prekių – nešiojamųjų kompiuterių, mobiliųjų telefonų, planšetinių kompiuterių ir standžiųjų diskų – sektoriuje. Šių veiksmų mastas ir apimtis daro tiesioginį ir labai neigiamą poveikį valstybės biudžetui;
- (5) Lietuva ėmėsi tam tikrų priemonių sukčiavimo PVM problemai spręsti ir jai užkirsti kelią. Lietuvos teigimu, tų priemonių nepakanka, kad būtų užkirstas kelias sukčiavimui PVM elektroninių prekių tiekimo sektoriuje;
- (6) Lietuva, remdamasi Direktyvos 2006/112/EB 199a straipsniu, ketina elektroniniams gaminiams taikyti atvirkštinį apmokestinimą. Tačiau į tą straipsnį nėra įtraukti standieji diskai;
- (7) siekdama nustatyti visapusiškesnį atvirkštinio apmokestinimo mechanizmą, kuris turėtų būti taikomas ne tik elektroniniams gaminiams, kaip leidžiama Direktyvos 2006/112/EB 199a straipsniu, bet ir standiesiems diskams, Lietuva, remdamasi Direktyvos 2006/112/EB 395 straipsniu, prašo leisti taikyti atvirkštinio apmokestinimo mechanizmą standžiųjų diskų tiekimui;

¹ OL L 347, 2006 12 11, p. 1.

- (8) atsižvelgiant į galimą teigiamą specialios priemonės poveikį kovojant su Lietuvos nustatytu sukčiavimu, nukrypti leidžiančią nuostatą reikėtų leisti taikyti ribotą laikotarpį – nuo 2019 m. kovo 1 d. iki 2022 m. vasario 28 d.;
- (9) nukrypti leidžiančios nuostatos paprastai taikomos ribotą laiką, kad būtų galima įvertinti, ar konkreti priemonė yra tinkama ir veiksminga. Nukrypti leidžiančios nuostatos suteikia valstybėms narėms laiko iki nukrypti leidžiančios priemonės galiojimo pabaigos nustatyti kitas įprastas atitinkamos problemos sprendimo priemones ir tuomet nebereikia pratęsti nukrypti leidžiančios nuostatos galiojimo. Nukrypti leidžianti nuostata, kuri sudaro sąlygas taikyti atvirkštinio apmokestinimo mechanizmą, yra išskirtinai taikoma tik konkrečioms sritims, kuriose linkstama sukčiauti, ir tik kraštutiniu atveju. Todėl Lietuva turėtų iki šios nukrypti leidžiančios nuostatos galiojimo pabaigos įgyvendinti kitas įprastas kovos su sukčiavimu PVM ir jo prevencijos priemones standžiųjų diskų sektoriuje, taigi nebereikėtų nukrypti nuo Direktyvos 2006/112/EB 193 straipsnio, kiek tai susiję su standžiųjų diskų tiekimu;
- (10) speciali priemonė neturės neigiamo poveikio Sąjungos nuosaviems ištekliams, gaunamiems iš PVM,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Nukrypstant nuo Direktyvos 2006/112/EB 193 straipsnio, Lietuvai leidžiama nustatyti, kad standžiųjų diskų tiekimo atveju PVM privalo sumokėti prekių gavėjas.

2 straipsnis

Šis sprendimas taikomas nuo 2019 m. kovo 1 d. iki 2022 m. vasario 28 d.

3 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Lietuvos Respublikai.

Priimta Briuselyje

*Tarybos vardu
Pirmininkas*